

6.17.13.11. Únikové cesty a východy

<http://www.guard7.cz/nabidka/lexikon-bozpzpracoviste/unikove-cesty-a-vychody>

Nařízení vlády č. 101/2005 o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí příloha, 2.3 Únikové cesty a východy.

Únikové cesty a východy musí svým druhem, počtem, kapacitou, technickým vybavením a provedením odpovídat požadavkům stanovených Zákonem č. 133/1985 Sb. Musí zůstat trvale volné, bez překážek a vést co nejvhodnější cestou k východu do volného prostoru nebo na bezpečné místo. V případě nebezpečí musí mít zaměstnanci možnost rychle a co nejbezpečněji opustit pracoviště.

Druh a počet únikových cest a dveří, kterými prochází úniková cesta, jejich kapacita, provedení a vybavení závisí na způsobu používání, vybavení a povaze pracoviště, jakož i na maximálním počtu osob, které mohou být na pracovišti přítomny. Únikové cesty, východy a evakuační výtahy na únikových cestách musí být trvale označeny značkami pro únik a evakuaci osob. Tam, kde je to technicky vhodné, je možné použít k jejich označení orientační systémy z materiálů s dostatečnou délkou dosvitu nutnou na dobu opuštění budovy.

Dveře na únikových cestách

Dveře, kterými prochází úniková cesta, pro případ nebezpečí:

- musí být průchodné bez dalších opatření a zvláštní pomoci,
- se otevírají zpravidla ve směru úniku,

- nesmí zajištěním proti vstupu nepovolaných osob bránit úniku a evakuaci osob,
- nesmí být posuvné nebo karuselového provedení,
- nouzové východy, určené v projektové dokumentaci stavby, se otevírají ve směru úniku.

Únikové cesty a východy musí být během provozní doby budovy dostatečně osvětleny a vybaveny nouzovým osvětlením vyhovujícím normovým požadavkům.

Mechanismus ovládání dveří, musí být zvolen tak, aby mohly být snadno a bez zbytečného prodlení otevřeny jakoukoli osobou, která by je chtěla použít v případě nebezpečí.

Únikové cesty a požární ochrana

Projekční zásady požární bezpečnosti staveb jsou stanoveny zejména tzv. kmenovými normami požární bezpečnosti staveb:

- ČSN 73 0802 Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty
- ČSN 73 0804 Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty

Únikovou cestou se rozumí komunikace v objektu nebo na objektu umožňující bezpečnou evakuaci osob z objektu ohroženého požárem nebo z jeho části na volné prostranství, popř. přístup požárních jednotek do prostorů napadených požárem.

Za volné prostranství se považuje prostranství mimo požárem napadený objekt, umožňující volný a bezpečný pohyb osob ve směru od objektu. Za volné prostranství se považují také jiné, požárem neohrožené prostory, ze kterých je možný volný a bezpečný pohyb osob ve směru od požárem napadeného objektu.

Druhy únikových cest

Druhy únikových cest, zásady jejich dimenzování a vybavení jsou v uvedeny v kmenových normách ČSN 73 0802 a ČSN 73 0804.

Podle stupně ochrany, kterou únikové cesty poskytují unikajícím osobám, se rozlišují únikové cesty na:

- **Nechráněná úniková cesta** – nechráněnou únikovou cestou je trvale volný komunikační prostor směřující z posuzovaného požárního úseku k východu na volné prostranství nebo do chráněné únikové cesty.
- **Částečně chráněná úniková cesta** je trvale volná komunikace nebo komunikační prostor, kde se lze bez překážek pohybovat směrem k východu na volné prostranství nebo do chráněné únikové cesty, která je v požárním úseku bez požárního rizika nebo prochází sousedním požárním úsekem, ve kterém však nejsou provozy skupin 6 nebo 7, nebo prochází částí posuzovaného požárního úseku, která je prostorem bez požárního rizika.
- **Chráněné únikové cesty**. Za chráněnou únikovou cestu se považuje trvale volný komunikační prostor, vedoucí k východu na volné prostranství, chráněný proti účinkům požáru (zplodinám hoření, teplotám apod.). V chráněných únikových cestách nesmí být umístěno žádné požární zatížení kromě hořlavých hmot v konstrukcích oken, dveří, podlah (v určitém rozsahu) a kromě požárního zatížení v prostorech, sloužících doзору nad provozem v objektu (vrátnice, recepce, požární dozor, sociální zařízení, informační služba apod.). V chráněných únikových cestách nesmí být umístěny také další hořlavé materiály a rozvody technických zařízení (např. volně vedené kouřovody, volně vedené rozvody hořlavých látek). Uvedené materiály a zařízení lze v určitých případech umístit v chráněných únikových cestách pouze při splnění stanovených podmínek.

cesty ve skladech musí mít nejmenší šířku 1,5 únikového pruhu.

ČSN 73 0831, příloha D, bod D.3.2 – Pro obchody, kde se počítá s nákupními vozíky (samoobslužný prodej) a jedná se o shromažďovací prostor, uličky musí být široké 3,5 únikového pruhu, tj. je 1,925m.

Dveře na únikových cestách

- Dveře pro evakuaci osob únikovou cestou musí umožňovat snadný a rychlý průchod (zabraňovat zachycení oděvu apod.) a svým zajištěním nesmí bránit evakuaci osob ani zásahu jednotek požární ochrany.
- Umístění dveří, jejich konstrukce, způsob otevírání, kování atd. musí být zvoleny s ohledem na charakter provozu objektu i fyzickou a mentální schopnost evakuovaných osob tak, aby byla zajištěna plynulá evakuace, provozuschopnost i nezbytná bezpečnost.
- Dveře, jimiž prochází úniková cesta, musejí být otevírané ve směru úniku otáčením křídel v postranních závěsech nebo čepech. Je-li k dispozici více únikových cest, mohou být dveře, jimiž procházejí tyto cesty, i kývavé nebo vodorovně posuvné.
- Pokud se dveří používá pro únik v obou směrech, doporučuje se, aby směr otevírání byl souhlasný se směrem úniku většího počtu unikajících osob.
- Dveře na volné prostranství musí být otevíravé ve směru úniku otáčením křídel v postranních závěsech nebo čepech; pokud jimi neprochází více než 200 evakuovaných osob, mohou mít směr otáčení křídel i opačný (např. bytový dům).
- Dveřní křídla, která jsou během provozu zajištěna a která jsou započítána do šířky únikové cesty, musí mít na straně ve směru úniku panikové kování (např. pákový uzávěr s rukojetí ve výši 900 mm až 1 200 mm nad podlahou otevíraný pohybem shora dolů

nebo vodorovně ve směru úniku či jiný uzavírací mechanismus umožňující snadné a rychlé otevření křídla).

- Elektricky nebo motoricky (dálkově nebo lokálně) ovládané uzavírací mechanismy dveří nebo vrat, jimiž začíná nebo prochází úniková cesta, musí:
 1. umožňovat také ruční otevření dveří v době evakuace, a to ze strany ve směru úniku;
 2. mít zajištěnou dodávku elektrické energie, a to tak, aby nebylo narušeno ovládání dveří alespoň po předpokládanou dobu evakuace.

© [GUARD7](#)